

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I RIBARSTVA**

Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 201
KLASA: 322-02/22-01/39
URBROJ: 525-09/560-25-4
Zagreb, 11. veljače 2025.

**Program nadziranja infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis*
u populaciji goveda u Republici Hrvatskoj**

Verzija 03 - veljača 2025.

Sadržaj

1.Uvod.....	3
2. Pravna osnova	3
3. Način provedbe nadziranja	4
Zamjenska goveda	4
4. Dodjela zdravstvenog statusa objektu.....	5
5. Dijagnostičke metode.....	5
6. Sumnja i potvrđeni slučaj bolesti.....	6
7. Opis organizacije, nadzora i uloga dionika uključenih u program nadziranja.....	8
a. Tijela nadležna za koordinaciju i nadzor provedbe programa	8
b. Obveze i odgovornosti svih uključenih dionika.....	8
8. Trajanje programa nadziranja	10
9. Financiranje.....	12

Dodatak 1 i 2 – popis objekata i goveda na kojima je potrebno provesti pretraživanje

1.UVOD

Infekcija bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis* u populaciji goveda je bolest kategorije B za koju je Republika Hrvatska u lipnju 2021. godine Provedbenom odlukom (EU) 2021/596 odnosno Provedbenom uredbom 2021/620 ostvarila status države članice slobodne od bolesti.

Države članice slobodne od bolesti zadržavaju status ukoliko su ispunjeni uvjeti u skladu s Delegiranim uredbom 2020/689, Prilogom IV, Dijelom I, Poglavljem 3, Odjeljkom 2. U prve dvije godine nakon dodjele statusa državi članici, u skladu s Prilogom IV, Dijelom I, Poglavljem 3, Odjeljkom 2 točkom 1.b provodi se godišnje nadziranje na temelju reprezentativnog uzorka svih objekata u kojima se drže goveda koje mora omogućiti barem otkrivanje, s razinom pouzdanosti od 95 %, infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis* uz ciljanu stopu prevalencije od 0,2 % objekata u kojima se drže goveda ili uz ciljanu stopu prevalencije od 0,1 % populacije goveda.

U skladu s gore navedenim, u Republici Hrvatskoj se provodi godišnje serološko pretraživanje goveda na infekciju bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis* kako je određeno točkama 3.2. i 3.3. ovoga programa.

2. PRAVNA OSNOVA

[Zakon o zdravlju životinja](#) (Narodne novine, broj 152/22), u dalnjem tekstu **Zakon**

Naredba o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske ([Narodne novine, broj 1/23](#)), u dalnjem tekstu **Naredba**

[Uredba \(EU\) 2016/429](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja, u dalnjem tekstu **Uredba 2016/429**

[Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2020/687](#) od 17. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila za sprječavanje i kontrolu određenih bolesti s popisa (SL L 174, 3.6.2020), u dalnjem tekstu **Uredba 2020/687**

[Delegirana Uredba Komisije \(EU\) 2020/689](#) od 17. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila o nadziranju, programima iskorjenjivanja i statusu „slobodno od bolesti” za određene bolesti s popisa i emergentne bolesti (SL L 174, 3.6.2020.), u dalnjem tekstu **Delegirana uredba 2020/689**

[Provedbena Uredba \(EU\) 2021/620](#) od 15. travnja 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odobravanja statusa „slobodno od bolesti” i statusa područja na kojemu se ne provodi cijepljenje za određene države članice ili njihove zone ili kompartmente s obzirom na određene bolesti s popisa te u pogledu odobravanja programa iskorjenjivanja tih bolesti s popisa, u dalnjem tekstu **Provedbena uredba 2021/620**

[Provedbena Uredba \(EU\) 2020/2002](#) od 7. prosinca 2020. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu obavješćivanja i izvješćivanja u Uniji o bolestima s popisa, u pogledu formata i postupaka za podnošenje programa nadziranja u Uniji i programa iskorjenjivanja i izvješćivanje o njima i zahtjeva za priznavanje statusa „slobodno od bolesti” te u pogledu računalnog informacijskog sustava, u dalnjem tekstu **Provedbena uredba 2020/2002**.

3. NAČIN PROVEDBE NADZIRANJA

Obavezne komponente programa nadziranja:

3.1. PASIVNO NADZIRANJE

Obavezna je prijava i laboratorijsko pretraživanje svakog pobačaja u goveda u svrhu isključivanja infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis*, *B. suis*.

3.2. NASUMIČNO TESTIRANJE REPREZENTATIVNOG BROJA GOVEDA

Tijekom 2025. godine obavezno je pretraživanje goveda koja se nalaze na popisu u Dodatku 1. ovoga Programa.

3.3. PRETRAŽIVANJE GOVEDA S CILJEM DODJELE ILI VRAĆANJA STATUSA SLOBODNO OD BOLESTI

Obavezno je provođenje testiranja na objektima koji se nalaze na popisu u Dodatku 2.

Prije testiranja goveda iz Dodatka 2 potrebno je obavijestiti nadležnog veterinarskog inspektora o planiranom odlasku na objekt, kako bi se koordiniralo provođenje svih potrebnih mjera kako bi objekti iz Dodatka 2 stekli uvjete za dodjelu ili vraćanje statusa „slobodno od bolesti“.

ZAMJENSKA GOVEDA

NAPOMENA: goveda iz Dodatka 1 odabrana su nasumično iz VETIS aplikacije. Ukoliko se na popisu iz Dodatka 1 nalaze sljedeće vrste objekata:

- Zatvoreni objekti
- Objekti u kojima se drže životinje samo za operacije okupljanja (sabirni centri)
- Objekti u kojima se drže životinje samo za potrebe predstava sa životnjama
- Putujući cirkusi

Životinje se ne testiraju već se obavezno odabiru zamjenska goveda.

Također, ukoliko govedo navedeno u **Dodatku 1** nije dostupno za uzorkovanje, isto se mora zamijeniti odabirom novog goveda za testiranje prema sljedećim kriterijima:

- govedo porijeklom iz Republike Hrvatske, staro najmanje 12 mjeseci, primarno u istom objektu, te ukoliko nije moguće u istom naselju ili općini (navedenim redoslijedom prioriteta).

Podatke o zamjenskim govedima potrebno je dostaviti na sljedeću email adresu:

martina.rubin@mps.hr

Goveda iz Dodatka 2 nije moguće zamijeniti.

Ukoliko se utvrdi da govedo iz Dodatka 1 ili 2 nije na objektu, ali je i dalje aktivno u VETIS aplikaciji, odnosno u slučaju nesukladnosti, ovlašteni veterinar je dužan postupiti u skladu s člankom 16. stavkom 7. Naredbe o provedbi i financiranju mjera sprječavanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja na području Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 1/23).

4. DODJELA ZDRAVSTVENOG STATUSA OBJEKTU

Na temelju Priloga IV, Dijela I, Poglavlja 1, Odjeljka 1 točke 2a Delegirane uredbe 2020/689 status slobodno od infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis*, *B. suis* objektima u kojima se nalaze goveda dodjeljuje se odmah ukoliko goveda potječu iz:

- Republike Hrvatske ili
- bilo koje druge države članice koja ima status slobodno od infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis*, *B. suis* u populaciji goveda.

5. SUSPENDIRANJE, POVLAČENJE i VRAĆANJE STATUSA SLOBODNO OD BOLESTI

Suspendiranje, povlačenje i vraćanje statusa slobodno od bolesti obveza je nadležnog veterinarskog inspektora u skladu s člankom 25. stavkom 5. Zakona.

Uvjeti za suspendiranje i povlačenje statusa slobodno od bolesti vezano na sumnju ili potvrđen slučaj bolesti navedeni su u točkama 6. i 7. ovog Programa.

Objektima se mora suspendirati status i u slučajevima koji nisu vezani na sumnju ili potvrđen slučaj bolesti, kada nisu zadovoljeni uvjeti za zadržavanje statusa, u skladu s općim obvezama subjekta koje su navedene u članku 18. Delegirane uredbe 2020/689, točci 1. podtočci a) alinejama i, ii i v, posebnim zahtjevima određenima u skladu s člankom 18. točkom 1. b) ii. ili ovim Programom.

Status može biti suspendiran najdulje 40 dana, nakon čega ga je potrebno povući.

Veterinarski inspektor rješenjem određuje mjere i rokove u kojima je iste potrebno provesti, kako bi se objektu mogao vratiti status slobodno od bolesti.

Mjere se određuju u skladu s Prilogom IV, Dijelom II, Poglavljem 1, Odjeljcima 3 i 4.

5. DIJAGNOSTIČKE METODE

Dijagnostiku infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis* provodi

Nacionalni referentni laboratorij

Hrvatski veterinarski institut - Zagreb

Laboratorij za bakterijske zoonoze i molekularnu dijagnostiku bakterijskih zoonoza

Odjel za bakteriologiju i parazitologiju

Savska cesta 143, pp 183, 10 000 Zagreb

U Nacionalnom referentnom laboratoriju provode se sljedeći testovi u sklopu programa nadziranja infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis* i *B. suis* u goveda:

- Rose Bengal test (RBT)
- Reakcija vezanja komplementa (RVK)
- Neizravni imunoenzimni test iELISA
- Kompetitivni imunoenzimni test cELISA

- Brucelinski kožni test
- Kultivacija i identifikacija *Brucella* spp.

Područni zavodi Hrvatskog veterinarskog instituta provode Rose Bengal Test:

Veterinarski zavod Split

Laboratorij za dijagnostiku
Poljička cesta 33, 21 000 Split

Veterinarski zavod Rijeka

Laboratorij za dijagnostiku
Podmurvice 29, 51 000 Rijeka

Veterinarski zavod Križevci

Laboratorij za dijagnostiku
Zakmardijeva 10, 48 260 Križevci

Veterinarski zavod Vinkovci

Laboratorij za dijagnostiku
Josipa Kozarca 24, 32 100 Vinkovci

U sklopu Programa nadziranja infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B.melitensis* i *B. suis* koristi se RBT kao screening metoda. Svi uzorci pozitivni na RBT pretražuju se u Nacionalnom referentnom laboratoriju sljedećim metodama: RVK, iELISA i cELISA. Djelatnici Nacionalnog referentnog laboratorija u sklopu isključivanja sumnje na bolest mogu provoditi i brucelinski kožni test.

Uzorci za kultivaciju i identifikaciju uzročnika uključuju: uterus, testise, slezenu, plod, limfne čvorove (supramamarni, ingvinalni, portalni, mandibularni i mezenterijalni) i mlijeko u određenim slučajevima. *Brucella abortus*, *B.melitensis* i *B. suis* će se identificirati molekularnom dijagnostikom (PCR). Uzorke za bakteriološku pretragu mogu uzimati djelatnici Hrvatskog veterinarskog instituta.

Način provođenja brucelinizacije:

Ukoliko se provodi brucelinizacija, ona se provodi na govedu koje je sumnjivo na bolest te za svako sumnjivo govedo, na još najmanje 3 goveda iz istog objekta koja su reagirala serološki negativno. U slučaju negativnog rezultata brucelinskog testa goveda se proglašavaju negativnim. U slučaju pozitivnog rezultata, goveda se upućuju na klanje te se na liniji klanja uzimaju uzorci organa za bakteriološku pretragu.

6. SUMNJA I POTVRĐENI SLUČAJ BOLESTI

U skladu s člankom 9. stavkom 1. Delegirane uredbe 2020/689, sumnja na infekciju bakterijama *Brucella abortus*, *B.melitensis* i *B. suis* postavlja se u slučaju:

- pozitivne reakcije na RVK i/ili iELISA i/ili cELISA
- utvrđivanja epidemiološke povezanosti s potvrđenim slučajem infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B.melitensis* i *B. suis*

- drugih epidemioloških podataka, kliničkih ili post mortem nalaza na temelju kojih veterinarski inspektor zaključi da mogu upućivati na infekciju bakterijama *Brucella abortus*, *B.melitensis* i *B. suis*

U skladu s člankom 9. stavkom 2. Delegirane uredbe 2020/689, potvrđenim slučajem infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B.melitensis* i *B. suis* smatra se govedo kod kojeg je iz uzoraka izoliran i identificiran uzročnik *Brucella abortus*, *B.melitensis* ili *B. suis*.

6.1. SUMNJA NA BOLEST

U slučaju sumnje na infekciju bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis*, i *B. suis* nadležni veterinarski inspektor na objektu mora odmah provesti nadzor te odrediti sljedeće:

- (a) stavljanje objekta pod službeni nadzor i suspendiranje statusa slobodno od bolesti
- (b) serološko pretraživanje svih goveda starijih od 12 mjeseci u objektu, a koja nisu pretražena u posljednjih 30 dana
- (c) zabranu uvođenja goveda u objekt i/ili premještanja goveda iz objekta, osim u slučaju klanja bez odgode
- (d) uzimanje uzoraka za bakteriološku pretragu te neškodljivo uklanjanje i uništavanje fetusa, mrtvooteljene i uginule teladi nakon teljenja i/ili placenti
- (e) odvajanje i izolaciju goveda kod kojih je utvrđena sumnja
- (f) zabranu osjemenjivanja i priputa goveda kod kojih je utvrđena sumnja
- (g) korištenje sirovog mlijeka u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 853/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004 godine o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla
- (h) zabranu premještanja gnoja i gnojevke s objekta
- (i) ponavljanje serološke pretrage na govedu kod kojeg je utvrđena sumnja nakon najmanje 35 i ne više 40 dana od posljednjeg uzorkovanja kako bi se sumnja potvrdila ili isključila
- (j) upućivanje na klanje goveda kod kojih je sumnja na bolest potvrđena te obavezno uzimanje uzoraka za bakteriološku pretragu (uterus, testisi, slezena, plod, limfni čvorovi: supramamarni, ingvinalni, portalni, mandibularni i mezenterijalni)

Ukoliko je potrebno, na zahtjev veterinarskog inspektora ili nakon procjene epidemiološke situacije i rizika, Uputom iz članka 42. stavka 6. Zakona mogu se odrediti dodatne mjere na objektu te provođenje brucelinizacije umjesto ponavljanja serološke pretrage.

Veterinarski inspektor vraća status slobodno od bolesti po završetku dalnjih dijagnostičkih pretraga kojima se sumnja na bolest isključila.

6.2. POTVRĐEN SLUČAJ BOLESTI

Mjere u slučaju potvrđenog slučaja infekcije bakterijama *Brucella abortus*, *B. melitensis*, i *B. suis* u goveda propisane su člancima 68. i 69. Delegirane uredbe (EU) 2020/687 te ih određuje veterinarski inspektor u skladu s Uputom iz članka 42. stavka 6. Zakona.

7. OPIS ORGANIZACIJE, NADZORA I ULOGA DIONIKA UKLJUČENIH U PROGRAM NADZIRANJA

A. TIJELA NADLEŽNA ZA KOORDINACIJU I NADZOR PROVEDBE PROGRAMA

Nadležno tijelo za izradu i razvoj programa iskorjenjivanja je Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane. Veterinarski inspektorji Državnog inspektorata provode nadzor u slučajevima sumnje ili potvrđenog slučaja bolesti, provode službene kontrole u skladu s Vodičem za organizaciju službenih kontrola te privremeno oduzimaju ili ukidaju statuse stada te vraćaju status „slobodno od bolesti“.

Obveze Ministarstva poljoprivrede:

- koordinacija i organizacija implementacije programa
- prikupljanje, analiza i praćenje podataka
- priprema uputa za provedbu dodatnih mjera
- prijava podataka u skladu s Provedbenom uredbom 2021/2002
- dodjela statusa „slobodno od bolesti“ u skladu s člankom 24. stavkom 5. Zakona objektima koji ispunjavaju uvjete u skladu s točkom 4. ovog Programa

Obveze veterinarskih inspektora

- provođenje službenih kontrola i izvještavanje u skladu s Vodičem za organizaciju službenih kontrola
- privremeno oduzimanje ili ukidanje statusa stada, vraćanje statusa „slobodno od bolesti“
- provođenje mjera na objektima u kojima je utvrđena sumnja ili je potvrđena bolest

B. OBVEZE I ODGOVORNOSTI SVIH UKLJUČENIH DIONIKA

Subjekti odgovorni za objekte u kojima se drže goveda

Odgovornosti subjekata propisane su člankom 10. Uredbe 2016/429, člankom 18. Delegirane uredbe 2020/689, člankom 2. stavcima 1., 2. i 3. Naredbe te člankom 18. stavcima 2. i 3. Zakona.

Subjekti su odgovorni za:

- zdravlje držanih životinja,
- razboritu i odgovornu uporabu veterinarskih lijekova, ne dovodeći u pitanje ulogu i odgovornost veterinar,
- suočenje rizika od širenja bolesti na najmanju moguću mjeru,
- dobar uzgoj životinja,
- poduzimanje odgovarajućih biosigurnosnih mjera u pogledu držanih životinja i proizvoda za koje su odgovorni, koje su primjerene vrsti i kategoriji držanih životinja i proizvoda te vrsti proizvodnje i
- poduzimanje biosigurnosnih mjera u pogledu divljih životinja, prema potrebi
- provedbu mjera u slučaju sumnje ili potvrđenog slučaja bolesti te provođenje svih dodatnih mjera koje nadležno tijelo smatra nužnim što može uključivati razdvajanje životinja fizičkim mjerama zaštite i mjerama upravljanja prema njihovom zdravstvenom statusu

- u slučaju premještanja životinja osiguravaju da se zdravstveni status objekta ne ugrožava
- osiguravanje provođenja nadziranja koje je određeno ovim programom što se posebice odnosi na sljedeće:
  - a) nesmetan i siguran pristup životnjama pod njihovom odgovornošću što uključuje njihovo prikupljanje, sputavanje i držanje
  - b) tehničku pomoć za sigurnu i ekonomičnu provedbu nadziranja i
  - c) sve potrebne informacije i evidencije relevantne za nadziranje.

Također, subjekti moraju posjedovati odgovarajuće znanje o:

- bolestima životinja, između ostalog o bolestima koje se mogu prenijeti na ljude,
- načelima biosigurnosti,
- interakciji između zdravlja životinja, dobrobiti životinja i zdravlja ljudi,
- dobroj praksi u uzgoju životinja za životinske vrste pod njihovom brigom i
- otpornosti na liječenje, uključujući antimikrobnu rezistenciju, i njezine implikacije.

Subjekti su dužni odmah i bez odgađanja prijaviti veterinaru ukoliko postoji:

- sumnja da je životinja bolesna ili
- u slučaju pojave pobačaja, neuobičajenih uginuća i drugih znakova bolesti ili znatnog smanjenja proizvodnje bez utvrđenog uzroka.

Ovlaštene veterinarske organizacije

Ovlaštene veterinarske organizacije, provode uzorkovanje krvi goveda u području svojih nadležnosti na način propisan ovim programom te dodjeljuju statuse objektima.

Obaveze ovlaštenih veterinarskih organizacija su:

- uzimanje uzoraka u sklopu ovoga programa
- dostava uzoraka u laboratorij prema rasporedu iz točke 9. Programa
- dodjela statusa „slobodno od bolesti“
- provođenje istraživanja kod svake sumnje na bolest
- prijava sumnje i potvrđenog slučaja bolesti
- ponavljanje uzorkovanja na vlastiti trošak u slučaju dostave hemolitičnih uzoraka u laboratorij

Veterinari

Veterinari su dužni tijekom obavljanju svojih aktivnosti primjenjivati odredbe članka 2. stavaka 4. i 5. Naredbe.

Hrvatski veterinarski institut

Laboratorijski uključeni u ovaj Program dužni su:

- a) provoditi laboratorijsko pretraživanje u skladu s člancima 16. i 17. Uredbe (EU) 2016/429, člankom 6. Delegirane uredbe 2020/689, odnosno člankom 2. stavcima 6., 7. i 8. te člankom 17. stavkom 11. Naredbe,
- b) izvještavati o provedenom pretraživanju u sklopu ovoga programa, sa svim relevantnim podacima u xml. obliku, a za potrebe izvješćivanja Europske agencije za sigurnost hrane i druge potrebe izvješćivanja, odnosno analize provedbe programa,
- c) izvještavati o provedenom pretraživanju u sklopu ovoga programa u skladu s člankom 17. stavcima 9. i 10. Naredbe i
- d) nalaz svake laboratorijske pretrage dostavljati Ministarstvu poljoprivrede, Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane, Državnom inspektoratu i ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji sukladno članku 17. stavcima 12. i 13. Naredbe.

8. TRAJANJE PROGRAMA NADZIRANJA

Mjere u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja određene ovim programom te mjere iz točke 3.1. (*uzimanje uzoraka i pretraživanje nakon pobačaja*) provode se kontinuirano.

Testiranje goveda koja se nalaze na popisu u Dodatku 1 mora se provesti najkasnije do 31. prosinca 2025. godine. Testiranje u objektima koji se nalaze na popisu u Dodatku 2 mora se provesti u skladu s rokovima koje određuje nadležni veterinarski inspektor.

9. UZORKOVANJE I PLAN DOSTAVE UZORAKA

Uzorkovanje goveda na infekciju bakterijama *B.abortus*, *B.melitensis* i *B.suis* se provodi neovisno o uzorkovanju na enzootsku leukozu goveda.

Uzorkovanje se provodi putem obrasca iz aplikacije JRDŽ (BGOV.ELG obrazac. Epruvete s uzorcima označavaju se brojevima uzoraka dobivenim na ispisanim obrascu. Po povratku s gospodarstva, sve uzete uzorke potrebno je upisati u aplikaciju, te označiti pretrage na koje se uzorci dostavljaju.

Od svakog uzorkovanog goveda uzima se 8 - 9 ml krvi (otprilike dva prsta do vrha epruvete). Krv se vadi sterilnim injekcionim iglama, preporučuje se koristiti igle šireg promjera u cilju prevencije eritolize. Uzorke krvi potrebno je pohraniti na temperaturu hladnjaka (4 - 8°C), ne smrzavati ili pregrijavati.

Uzorci krvi šalju se na pretragu uz prateći obrazac, ispisani nakon unosa uzoraka u aplikaciju, u službene laboratorije HVI, u roku od 24 do najviše 36 sati, kako bi se izbjegla pojava hemolize. Svaki hemolitični uzorak biti će odbijen od strane laboratorija kao nepodesan za pretragu, te je ovlaštena organizacija dužna, bez odlaganja, ponoviti uzorkovanje i dostavu uzoraka o svom trošku.

Svaka epruveta mora biti označena brojem identičnim broju koji je uz predmetno govedo ispisana na dostavljenom BGOV.ELG obrascu, na način da se osigura sljedivost svakog uzorka. Ukoliko se u istom paketu dostavljaju uzorci krvi s više različitih gospodarstva (JIBG-a) uzorci s različitih gospodarstava moraju biti jasno fizički razdvojeni. Ukoliko uzorci s različitih gospodarstava nisu jasno fizički razdvojeni laboratoriji Hrvatskog veterinarskog instituta iste neće zaprimiti.

NAPOMENA: uzorke krvi koji se dostavljaju u **HVI – Zagreb** potrebno je dostaviti **uz dvije kopije** BGOV.ELG obrasca, zbog različitog sustava zaprimanja i distribucije uzorka u centralnom laboratoriju.

Za dostavu uzorka u ostale, regionalne Zavode HVI, dovoljan je jedan primjerak popratnog BGOV.ELG obrasca.

Također, uz dostavu uzorka obuhvaćenih ovim programom nije potreban prateći LABNAR obrazac – svi potrebni podaci sadržani su u obrascu isписанom iz bruceloza/ELG aplikacije, koji je ujedno i preduvjet za mogućnost naplate izvršenog uzorkovanja.

Uzorci se u pojedine Zavode dostavljaju prema regionalnoj podjeli (po županijama), a dostava uzorka sukladno navedenoj podjeli je obavezna.

Raspored dostave uzorka u pojedine Zavode HVI:

Dostava uzorka krvi u pojedine HVI Zavode – podjela po županijama	
HVI – Zagreb	Zagrebačka, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Grad Zagreb, Krapinsko-zagorska i Varaždinska županija
HVI - Križevci	Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka i Međimurska županija
HVI – Vinkovci	Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Virovitičko-podravska
HVI – Rijeka	Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Istarska
HVI – Split	Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska, Dubrovačko-neretvanska, Zadarska

Naručivanje epruveta

Ovlaštene veterinarske organizacije mogu naručiti epruvete na telefon 01/6123-615 ili osobno u Laboratoriju za hranjive podloge i sterilizaciju HVI Zagreb. Preporuča se naručivanje epruveta koje zadovoljavaju potrebe uzorkovanja za narednih mjesec dana (ne odjednom za cijelu akciju uzorkovanja) kako bi se osiguralo da kapaciteti laboratorija udovolje svim zahtjevima.

10. FINANCIRANJE

Provđba mjera utvrđenih ovim programom financira se iz državnog proračuna, sukladno važećem *Cjeniku propisanih veterinarskih usluga koje se podmiruju iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske* osim u slučaju dostave hemolitičnih uzoraka, u kojem slučaju su ovlaštene veterinarske organizacije dužne ponoviti uzorkovanje na vlastiti trošak.